

LISTAYHTIÖIDEN HALLINNOINTIKOODIN SUOSITUKSISTA POIKKEAMINEN

Johdanto

Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodi (Corporate Governance) 2010 on laadittu noudatettavaksi ns. Comply or Explain -periaatteen (noudata tai selitä -periaate) mukaisesti siten, että yhtiön tulee noudattaa koodin kaikkia suosituksia. Yhtiö voi kuitenkin poiketa yksittäisestä suosituksesta, jolloin sen on selostettava poikkeaminen ja sen perustelut. Koodin noudattamista on siis sekin, että yhtiö poikkeaa yksittäisistä suosituksista edellyttäen, että poikkeamat on selostettu ja perusteltu. Yhtiön on kerrottava koodin noudattamisesta ja koodista poikkeamisesta perusteluineen internetsivuillaan sekä hallinto- ja ohjausjärjestelmästä vuosittain antamassaan selvityksessä (Corporate Governance Statement, ks. suositus 54).

Comply or Explain -periaate antaa yhtiöille joustovaraa koodin soveltamisessa. Koodissa todetaan, että yhtiö voi poiketa koodin yksittäisestä suosituksesta esimerkiksi omistaja- tai yhtiörakenteesta taikka yhtiön toimialan erityispiirteistä johtuen. Selkeä ja kattava perustelu vahvistaa luottamusta yhtiön tekemää ratkaisua kohtaan ja sen avulla osakkeenomistajat ja sijoittajat voivat arvioida poikkeamista.

Comply or Explain -periaate on käytössä lähes kaikissa Euroopan unionin jäsenmaiden Corporate Governance -koodeissa ja myös Euroopan unionin komissio on tunnustanut Comply or Explain -periaatteen. Komissio on kuitenkin esittänyt huolensa yhtiöiden antamien selitysten puutteellisesta laadusta. Huomiota on erityisesti kiinnitetty selitysten yleisluontoisuuteen ja niiden sisältämään vähäiseen informaatioon. Hyvänä on pidetty selitystä, jossa kerrotaan poikkeamisen perusteet avoimesti ja kattavasti sekä selostetaan yhtiön valitsema vaihtoehtoinen toimintatapa.

Arvopaperimarkkinayhdistys pitää ensiarvoisen tärkeänä sitä, että yhtiöiden antamat selitykset ovat korkealaatuisia. Tällä tavoin voidaan turvata Comply or Explain -periaatteen säilyminen olennaisena osana Corporate Governance -järjestelmää ja vähentää lisäsääntelyn tarvetta.

Poikkeamien perusteleminen on pakollista

Listayhtiöiden on selostettava poikkeamiset koodista ja perusteltava ne. Tämä velvoite perustuu lainsäädäntöön ja se on selostettu koodissa. Lisäksi koodi kokonaisuudessaan on osa pörssin säännöstöä ja siten listayhtiöitä sitova.

Korkealaatuinen perustelu

Korkealaatuinen perustelu on selkeä ja kattava. Käytännössä tämä tarkoittaa, että yhtiö kertoo

- mistä suosituksesta se poikkeaa (suosituksen numero ja otsikko),
- miltä osin se poikkeaa ko. suosituksesta,
- perustelut poikkeamiselle ja
- miten yhtiö toimii ko. suosituksen sijasta.

Useiden suositusten osalta voi olla perusteltua, että yhtiö kuvaa menettelyn, jossa on päätetty koodista poikkeamisesta. Mikäli yhtiökokous on tehnyt päätöksen, joka liittyy koodista poikkeamiseen, on usein tarkoituksenmukaista selostaa hallituksen tai sen valiokuntien toimenpiteet asiassa.

Poikkeamien esittäminen

Yhtiön on kerrottava valitsemallaan tavalla koodin noudattamisesta ja koodista poikkeamisesta perusteluineen

- internetsivuillaan (suositus 55) sekä
- hallinto- ja ohjausjärjestelmästä vuosittain antamassaan selvityksessä (Corporate Governance Statement, suositus 54).

Lisäksi on tarkoituksenmukaista, että Corporate Governance Statementin johdantokappaleessa yhtiö kertoo mitä ja milloin voimaan tullutta koodia se noudattaa ja mistä koodi on saatavilla. Samassa yhteydessä on tarpeen ilmoittaa, noudattaako yhtiö koodia kokonaisuudessaan vai poikkeaa ko. koodista. Jälkimmäisessä tapauksessa on syytä ilmoittaa ne suositukset, joista poiketaan. Lisäksi sijoittajia palvelee tieto siitä, minkä suosituksen mukaisesti Corporate Governance Statement on laadittu.

Johdantokappaleessa olevat tiedot on esitettävä samalla tavoin koottuna myös yhtiön internetsivuilla.

Poikkeamiset käytännössä

Tähän mennessä useimmat poikkeukset ovat koskeneet hallituksen kokoonpanon sukupuolijakaumaa koskevaa suositusta 9, hallituksen jäsenten toimikautta koskevaa suositusta 10 sekä hallituksen ja valiokuntien jäsenten riippumattomuutta koskevia suosituksia 14 ja 26.

Suosituksista 9 poikkeavien yhtiöiden antamat perustelut ovat monessa tapauksessa olleet yleisluontoisuudessaan puutteellisia. Arvopaperimarkkinayhdistys kannustaa yhtiöitä noudattamaan suosituksen 9 mukaista hallituksen kokoonpanon sukupuolijakaumaa ja toteaa, että mikäli yhtiö poikkeaa suosituksista, perustelujen on oltava riittävän informatiiviset. Tämä tarkoittaa sitä, että yhtiö esimerkiksi kuvaa valmistelutoimenpiteet, joihin se on ryhtynyt hallituksen kokoonpanon sukupuolijakauman osalta. Riittävää ei ole pelkästään todeta esimerkiksi, että sopivaa naisjäsentä ei ole löytänyt tai että yhtiökokous on päättänyt hallituksen kokoonpanosta.